

ruat, e les mamelles que un poc li penjaven», JoMar-torell (NCL II, 155 23); avui encara val *arruar*, MGadea (T. del Xè II, 21). Però és dels nostres Alts Piri-neus la forma sense -g-: «*arruar l'herba* 'formar pilots en renglera amb l'herba dallada', Àreu (1933), *arūá* 5 a la V. d'Aran i segueix «en Gascogne *arruà* tr. mettre en rang, aligner; *s'arruà* s'aligner; *arruat*, -ado», TdF.

Tanmateix l'àrea de màxim vigor d'aquesta var. és a les Illes: «*ruar*: arrugar, *fruncir*, fer *rues* menudes, *rizar*; *ruar-se*. arrugar-se, posar-se sec y ple de *rues* 10 per vey», DFgra; «una terrible y destructora plaga va invadir els més frondosos tarongerals --- l'escorxa de les soques y branques, ennegrint-se de prompte, se *ruà* tot seguit, caient més tard a trossos, com la pell del leprós», JRosselló (*Manyoc*, 121); d'una de les cases més conegudes de la rodalia d'Ariany els uns en diuen *Can Ruat* altres *Can Rovat* (Masc., 20E6); «una vella *ruadeta*, / que an es cul té una estaqueta», endevinalla menorquina ('la pansa'), Camps Merc. (FolkI. I, 262, 270); *ruat* 'plissat' eiv.: «els calçons *ruàts* són element cabdal del vestit típic dels llocs, a StVicent de Sa Cala (1963). *Ruat* ross; *ruadàs* ross. ASaisset. *Ruós* Cf. CORRUA

La forma de la llengua comuna fou, però, de primer *rugar*, *rugat*, i després *arrugat* *Rugat* ja figura en Llull, 25 i en el *Boeci* de Genebreda (fi S. XIV): «per los mals que soffir, e per la tristor, m'és venguda soptosa velle-sa --- car soptosament són tornat canut, magre e *rugat*» (15), el DAG cita aqueixa forma en el *Flos Sancto-rum* de 1504; i *AlcM* *rugar* en el *Flos Medic* i *rugament* en Alcoati. *Arrugar-se la cara per la edat* S. xv (DAG), «*arrugar* o *rugar* tela o altra cosa semblant ---; *arrugar* lo front ---; les ànsies vos *arrugan* la cara; ell *arruga* lo front ---; *arrugat* com tela o roba --- *cara arrugada*» (Lacav.). «Titans, quelcom de témer espe- 35 ra ab por / --- / Lo cel veig en feréstegues bromades *arrugar-se*, / mostrant-se com entre ales de corbs, a claps a claps / la terra veig, glatint-nos, a nostres peus badar-se / ---», Atl III, 6a «Una mà *arrugà* 'l transparent del balcó d'enfront», NOLLER (*Pap*, 130). *Arru- 40 gadís* *Arrugament* [Lacav.]; «*rugament*: rugositas», Busa-N *Desarrugar*; *desarrugament*, -*gadura* I rarament *desrugar* o *desruar*

CULTISMES· *Rugós* [Lab. 1888]; *rugositat* *Corru-gació* [DOrt]; *corrugats* «Mossèn Grifollet --- sem- 45 pre que podia, volia dos ajudants --- Quan havia de dir missa amb un escolà sol, anava a l'altar amb el front *corrugat*», Puig i Ferrater (*El Cercle Màgic*, 113); *corrugar*, *corrugatiu*

Cal estudiar millor la possibilitat que el val. *acorru- 50 car* (cf cast ACURRUCAR) sigui una evolució de *corrugat*, car ens hem de guardar de descartar que en StVicentF tingui un sentit com 'rebregat pel fred (amb penellons etc)' o bé 'amb pell de gallina': «vent fret --- fa tremolar a hom les mans e *acorruar* les carns» 55 (*Quar*): sembla més aproximada la definició «*corrugat*» que li dóna SGuarner en la nova ed. de l'obra (I, 31) que el de 'encongit' que prefereix GSchib (Voc, 162)

1 «*Arruga* o *ruga* de cara: *ruga*, ple de *arrugues*: ru-

gosus; *arruga* de roba: *ruga*, sinus; *arrugar* o *ru-gar* -- *arrugat* o *rugat* ---». El Vocab. de StVicentF, per G. Schib, dóna cites, en els Sermons del Sant, de «les *rues* de la mia cara»; i de l'adj. derivat: «la pell *ruada*» i «la persona que plora, fa la cara *rua-da*», s. v.

RUGBY, de l'angl. *rugby* (pron amb la *u* semblant a *a*), anomenat per la petita ciutat de *Rugby* en el Warwickshire, els estudiants de la qual establiren en el S. XIX les regles d'aquesta mena de futbol.

RUGIR, 'bramar (el lleó i feres semblants)', pres del ll. *rūgire* 'bramar, fer remor'. □ 1.ª doc: Lac. 15 1840.

«Ab crits d'esglay s'hi estimba la mar --- / --- / Y creix, y, afamat monstre, *rugint*, la catarata / atrau, d'Etrúria y Xipre, les aygües cap ensà / ---», Atl. VI, 3a

DERIV: *Rugit* [Belv.]. També en l'Atl (veg. cita en *darrer*, RERE); «Annfial travessa l'immensa ser-ralada / --- / És alt, ample d'espalltes, de colossal fi-gura, / un perpunt d'or abriga son pit y sa cintura, / dels jóvens de Cartago té l'ayre y l'estatura: / té dels lleons del Atlas lo tronador *rugit*», *Canigó* VII, v. 88. *Rugent*; *rugient*.

Rugle, V. *roda* *Rugós*, *rugositat*, *ruguer*, *rugueria*, *rugueru*, V. *rua* *Ruier*, V. *roll*

RUIBARBRE, alteració semiculta del ll. *rheu bar-bārum*, grec *ῥῆον* id. □ 1.ª doc: *riubarbre*, fi se- 30 gle XIII; *riubarbre* 1352.

«Nous noscades --- pebre lonc, lignum alos, *riubar-ber*, e tota altra speciaría qui's vene a liures, la liura, una meaylla ---», Tarifa dels Corredors de Bna. de 1271 (*EntreDL* I, 155, § 8). «¿Per qual virtut lo *riubarbre*, qui és calt e sec, és bo a la calor e a la seque-tat del fetge ---?», Llull (*Merav.*, NCL II, 57). «Una capsa de *riubarbre*» en un inventari de 1352 (Rubió i Ll., *Diplomatari de l'Or. Català*, 270). «*Riubarbre* ---» en BMetge (*Somni* IV, NCL I, 120.8). «Ab una lliura de çucre e ab *riubarbre* molt» 1466, *Receptes de Micer Joan*, BABL VII, 326. *Riubarber*, Busa-N. «*Riubar-ber*, val la lliura ---» 1671, *Tarifa dels preus de les teles etc*, que entran en lo *Princ. de Cat.* «*Reybarb*: ll. *rhabarbarum*: àr. *rroonde*», Ibn Wáfid, *Medic. Part*, 55c (per a l'àr. *rawund*, veg. Dozy, *Suppl.* I, 496b).

Riubarbre de pobre, nom de planta, «*Thalictrum minus* L.» (Serradell, *Sota T. del Cl. Munt. a Tssa*, 124). *Riubarbre*, Dicc. de Jacme Marc.

Un compost paral·lel, format amb el gr.-llatí *rheu*, sembla ser *Ruenci*: «*Riucem* aytal la conexença: que sian trossos a manera de rava, e que no sian corcats, e quant hom lo trencha que sia color de *riubarbre*; e de part de dintre guarda que no sia corcat e que sia ben gomés al cap» 1455, ms. de la Univ. de Bna, *Conexensa de les spícies* (*AlcM*). Probablement serà un *rheucaeni* genitiu de recepta de **rheucaenum*, llatinit-